

Iom Kipur Katan יום כיפור קטן - o zi de jale lunară [anul 5786]

Iom Kipur Katan este o zi de doliu practicat de unii evrei o dată pe lună, în ajun de Roș Hodeș (o lună nouă). În această zi se țin unele ritualuri de doliu, se postește și se spun rugăciuni de *slihot* (סליחות („iertări“)).

Originea ritualului este perceperea că Roș Hodeș, prima zi a lunii este o zi de iertare, iar începutul de lună este un prilej de a cere iertare și a corecta păcatele făcute de fiecare dintre noi în luna care s-a terminat.

Obiceiul de a posti în ajun de Roș Hodeș apare pentru prima oară în cartea *Leket Ioșer* ליקט יושר „O culegere de dreptăți” – o carte de halacha, reguli și obiceiuri din sec. al XV-lea, despre viața și obiceiurile lui Rabi Israel Iserlin, unul din cei mai mari înțelepți așkenazi, cunoscut și după numele celei mai importante cărți ale lui *Trumat hadeșen*.

Numele de Iom Kipur Katan apare pentru prima oară în cartea *Șnei Luhot Habrit* שני לוחות הברית „Cele două table ale legământului” scrisă de Rabi Ieșaya Horowitz și apărută în anul 1649. Cartea este o operă importantă în domeniul moralei evreiești. Chiar și astăzi cartea este o referință de bază în iudaism și a avut o influență covârșitoare asupra hasidismului, mai ales asupra înțeleptului Baal Șem Tov (Beșt).

Sursa tradiției

Sursele acestei tradiții se găsesc deja în Tora, în cartea Numeri 28:15, unde Domnul poruncește poporul evreu să aducă de Roș Hodeș o jertfă de păcat. De aceea această zi este considerată ca o zi de judecată și de iertare în afara faptului că este o zi de sărbătoare.

Idea a fost dezvoltată în Talmud, în tractatele Șavuot și Hulin, după care jertfa de Roș Hodeș este o iertare a Domnului pentru că a micșorat lumina lunii în cele șapte zile ale creării. De oarece această zi este o zi de sărbătoare și veselie, cabaliștii din sec. al XVI-lea în frunte cu Rabi Moșe Cordovero să jelească în ziua de ajun de Roș Hodeș. Bineînțeles, această tradiție nu apare în Șulhan Aruch. Cu timpul, s-a stabilit și un Seder de Iom Kipur Katan, care se spune împreună cu rugăciunea de Minha. Obiceiul este ca să se roage și cei care nu postesc.

Perioadele rugăciunii

Rugăciunea de Seder Iom Kipur Katan nu se spune de toate zilele de Roș Hodeș, ci doar în opt sau nouă în an bisect din cele 12 sau 13 luni. Lunile în care nu se spun sunt următoarele:

- Ajunul lunii (Mar)Heșvan, din cauză că de curând a fost Iom Kipur „cel mare”. O altă cauză este că în ultimele zile ale lunii Tișre nu se spune Tahanun (de doliu) fiindcă este sărbătoarea de Sucot.

- Ajunul lunii Tevet, din cauză că el cade întotdeauna de Hanuca în care nu se ține doliu.
- Ajunul lunii Iyar, de oarece în luna anterioară, Nisan, nu se spune Tahanun.
- Ajunul lunii Tișre, de oarece este ajun de Roș Hașana și nu este considerat ajun de Roș Hodeș.